

Seat No. : _____

B.A. Sem.-I

Dec. 2016

Elective-2   Economics (Elementary Economics)

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) દરેક પ્રશ્ન ગુણ સમાન છે.

1 આર્થિક સમર્યા એટલે શું ? આર્થિક સમર્યા ઉદ્ભવવાના કારણો જણાવો. 14

અથવા

અર્થશાસ્ત્ર એ સંપત્તિનું શાસ્ત્ર છે. ટીકાત્મક રીતે તપાસો.

2 (A) એકમલકી અર્થશાસ્ત્ર અને સમગ્રલકી અર્થશાસ્ત્ર 14

(B) નાણાંકીય આવક અને વાસ્તવિક આવક

અથવા

ઘટતાં સીમાંત તુષ્ટિગુણનો નિયમ ટીકાત્મક રીતે સમજાવો.

3 માંગનો અર્થ સમજાવી, માંગના નિયમની સમજૂતિ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 14

અથવા

(1) માંગમાં વિસ્તરણ - સંકોચન અને માંગમાં વધારો - ઘટાડો આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

(2) માંગની મુલ્યસાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

4 પૂર્ણ હરિઝાઇવાળા બજારમાં માંગ અને પુરવઠા દ્વારા કિંમત કષ રીતે નક્કી થાય છે, તે આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 14

અથવા

(1) પુરવઠામાં વિસ્તરણ-સંકોચન અને પુરવઠામાં વધારો-ઘટાડો આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

(2) પુરવઠાની મુલ્યસાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.

5 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોમાંથી સૌથી ખરો અને આર્દ્ધ વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. 14

(બહુવૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો - પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(1) તુષ્ટિગુણ એટલે

(a) વસ્તુમાં રહેલો જરૂરીયાત સંતોષવાનો ગુણ   (b)   ઉપયોગીતા

(c) આનંદ

(2) અર્થશાસ્ત્રની કલ્યાણલકી વ્યાખ્યા આપનાર

(a) રોબિન્સન   (b) એડમ સ્મિથ   (c)   માર્સલ   (d)   ઉપરના કોઈ જ નહીં.

- (3) કોઈ પણ વસ્તુને જ્યારે એક સ્થાનેથી બીજા સ્થાને લઈ જવામાં આવે તારે તુષ્ટિગુણમાં જે વધારો થાય છે,
તેને ક્યો તુષ્ટિગુણ કહે છે ?
 (a) સ્થળલક્ષી   (b) સમયલક્ષી   (c) સેવાલક્ષી
- (4) સીમાંત તુષ્ટિગુણ રેખાનો ઢાળ
 (a) ધન   (b) ઋણ   (c) શૂન્ય   (d) અનંત
- (5) અન્ય પરિબળોમાં થતાં ફેરફારને કારણો માંગમાં થતાં ફેરફાર
 (a) માંગમાં વિસ્તરણ - સંકોચન   (c) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા (d) માંગમાં વધારો-ઘટાડો
- (6) વપચશી વસ્તુઓ ગાહકની જરૂરીયાતને સંતોષે છે.
 (a) પ્રત્યક્ષ   (b) પરોક્ષ   (c) સ્થિર
- (7) માંગરેખાનો ઢાળ
 (a) ધન   (b) ઋણ   (c) શૂન્ય   (d) અનંત
- (8) જો માંગ સ્થિર રહે અને પુરવઠો વધે તો કિમત
 (a) ધટે   (b) વધે   (c) સ્થિર રહે
- (9) માંગમાં વધારો - ઘટાડો આધારિત છે.
 (a) કિમત   (b) પુરવઠો   (c) અન્ય પરિબળો
- (10) વસ્તુની કિમત અને પુરવઠા વચ્ચે સંબંધ છે.
 (a) સ્થિર   (b) વસ્ત   (c) સીધો
- (11) પુરવઠામાં વિસ્તરણ - સંકોચનનું કારણ
 (a) ટેકનોલોજી   (b) કરવેરા   (c) કિમત   (d) સબસીડી
- (12) પુરવઠા રેખાનો ઢાળ
 (a) ધન   (b) ઋણ   (c) શૂન્ય   (d) અનંત
- (13) પુરવઠાની મૂલ્યસાપેક્ષતાનું સુત્ર
 (a) પુરવઠામાં થતો ટકાવારી ફેરફાર   (b) પુરવઠામાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
 માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર   કિમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
 (c) કિમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર   (d) ઉપરનું કશું જ નાહિ.
 માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર
- (14) બજારમાં સમતુલિત કિમત નક્કી થાય છે.
 (a) પુરવઠા   (b) માંગ અને પુરવઠો   (c) માંગ